

Kapitola II.

ZNOVU DOLE

Jason Amis si právě sypal do hrnku kávy svou koňskou instantní dávkou životabudiče. Ne že by byl závislý na kávě. Nebo na čemkoliv jiném, prostě musel vyhnat přebujelý včerejší večer z hlavy a vyrazit do práce. Každé ráno si znovu a znovu opakoval, že tenhle život se nedá vést do nekonečna, ale pokaždé se nějak přesvědčil, že by se to mohlo alespoň zkusit. Jason Amis byl karikaturista. Byl karikaturista povoláním, to znamená, že se tím živil a ne zrovna nejhůř. Samozřejmě se nikomu nesvěřoval, že na svém malém statečku s několika domy nedaleko jezera, kterému místní kdoví proč říkají jezírko, má několik pláten s úplně jinou tematikou, malovanou starým klasickým stylem olejomalby, kterou sice současníci možná znali, ale nepoužívali nebo neuměli použít. Vlastně se ani nesvěřoval s tím, že má ten stateček.

Dokonce ani u jezírka ještě nikdy nebyl, a to i přes to, že pozemky náležící ke statku obkružují i poměrně velkou část břehů i s travnatými plážičkami. Nebyl to zas až tak malý statek, spíš menší sídlo. Ale říkalo se mu statek, stejně jako jezeru s šířkou několik set metrů a délkou možná dva kilometry se říkalo jezírko. Co by taky kamarády a spolupracovníky takový stateček zajímal? Třeba by se ptali, kde na něj vzal, a musel by přiznat, že vyhrál pár cen, a tu a tam někde si přivydělal i jinak. Asi by na něj koukali divně, kdyby jim ukázal, jak ho napadl jednoduchý systém na investice do akcií. Prostě se raději tvářil jako karikaturista pro přední pařížský, sice původně newyorský investigativní deník.

To je takový deník, co do všeho strká nos, a pak to kritizuje. Jason nespátkoval pranic pokleslého na své účasti v této společenské komedii. Nestrkal nos do věcí, které jej živily. I když někdy

s úkosem pozoroval tu naprostou naivitu tupého stáda, kterému se předhodil zástupný problém na bázi bulváru, a zuřivý dav zaťal zuby do předhozeného kusu bulvárního hadru a naprosto si nepovšiml, jak kolem v klidu proplová kolosální problém ohrožující zásadní aspekty života právě onoho davu. Ani si toho nevšímal. Jen pozvedl obočí a dál přikresloval pentle a bradavice na karikaturu vybrané bulvární oběti. Dav měl co trhat a opravdový problém mělo dost času na zametení pod koberec nebo na vyřešení v tichosti.

Pravidelně jednou v týdnu chodil s přáteli z práce na večerní tah po pařížských hospodách. Tedy po hospodách. Posledních několik měsíců se jejich tahy omezovaly na užší a užší okruh okolo jeho týdenního bydliště. Přes týden přespával totiž v malém bytě kousek od Sacre Coeur, což tak tak dostačovalo na jeho výdělek v časopisu.

Byt nebyl nic moc, ale nájemné i na toto místo bylo záchranné. A okruh hospod, kam chodily poblázněné davy turistů, paradoxně skýtaly příjemné soukromí. Jedním z nejvíce oblíbených lokálů byl La Rose. Původně to byl běžný lokál, kde se pil pastis a kouřilo se, ale po plošném zákazu kouření se lokál musel přeorientovat na něco jiného. Stal se z něj napůl americký bar s dvěma patry a několika mezipatry. Různě po prostorách byly rozesety kulečnickové stoly a vytvářely zákoutí pro malé stolky tu pro dva, tu pro osm hostů.

Zpravidla sedávali u zábradlí na druhém mezipatře. Byl odtamtud dobrý výhled jak na bar, tak do nižšího patra na módní hráče kulečnicku. Jason ani na chvíli nepochyboval, že většina hráčů jsou turisté, kteří si hodlají dopřát něco ze zážitků noční Paříže a netuší, že je šalebný majitel snažící se za každou cenu udržet svůj podnik při životě i navzdory snahám radnice, vlády a Bruselu, vlákal do pasti pozlátkového ryze amerického stylu. Z Paříže odjedou nadšení, že tak skvělý bar není ani na Manhattanu.

Seděl už u své sklenice piva a sledoval, jak se jeho společníci trousí samozřejmě dávno po hodině, na kterou byli smluveni. Každý se však vytasil s nějakou samozřejmě vylhanou výmluvou, aby svůj

pozdní příchod nějak omluvil. Takže byly tři dopravní přestupky, jeden zraněný turista a dvě výluky na hromadné dopravě. Chyběla jen Christie. Zlatý stvol večera, na který se těšil a který byl poslední dobou hnacím motorem jeho účasti na těchto sešlostech. Ne že by s ní mělo kdovíjak vážné úmysly, jen prostě lahodila jeho oku a mnohdy i hlavě. Nebyla vůbec hloupá a čas od času měl pocit, že se dívá na svět podobnýma cynickýma očima jako on sám. Jeho společníci se hlučně usazovali u stolu a snažili se jeden druhého trumfnout v dramatičnosti příběhu, který zapříčinil jejich pozdní příchod, a jejich překřikování se slévalo se zvukem cinkání sklenic a cizojazyčnými komentáři kulečnickových štouchů.

Jeho mysl se odpoutala a pohled bezcílně bloudil po lokálu. Najednou jej upoutal jiný host. Byl jedním z mála, které zde už viděl. A několikrát. Seděl zas na tom samém místě. Šedivé, skoro až bílé nestříhané a neudržované vlasy mu každou chvilku padaly do očí, ale zdálo se, že mu činí jakési zvláštní potěšení je po velmi, ale velmi dlouhé době odrhnout z očí a znovu je nechat spadnout. Pokaždé, když neuvěřitelně pomalým pohybem odhrnul pramen vlasů z očí, jakoby se rozhlédl a kontroloval, co se za tu dobu, co neviděl, stalo. Jason si všímal detailů. Přesně věděl, jak by nakreslil karikaturu tohoto hosta. Hodně cynická, trochu jízlivá, překvapená hubená tvář jako by byla znovu a znovu překvapena, že ten svět před ním ještě pořád existuje. V jeho mysli, nebo spíš podvědomí něco zaječelo. Jako výstražná siréna. Jako kdyby se svědomí spojilo s něčím ještě víc a hlouběji schovaném v zákoutích jeho mysli a snažilo se upoutat Jasonovu pozornost. Takhle nějak mu mozek fungoval už roky. Čas od času přemýšlel, odkud se ta vnuknutí berou, ale povětšinou je respektoval. Měl v živé paměti ty okamžiky, kdy signály vlastního podvědomí ignoroval, a v krátké době následoval bolestivý trest. Ale v tomto případě vůbec netušil, co výstraha jeho podvědomí vlastně má znamenat.

„Halo!!! Jasone!!! Jsi tam?“ A Jason se pokoušel zaostřit nevidomé oči do barevné reality, aby spatřil dívčí prsty, jak mu klepají na čelo.

„No konečně, žes dorazila. Asi mu nevoníme, zcela nás igno- roval, i tu hromadu strastí, co jsme museli zažít, než jsme se sem vůbec dostali. Dívá se, jako kdyby koukal do jiného světa.“ Giomar si opřel bradu o ruku tak, že si mohl okousat nehty, a těkal očima z Jasona na Christie. Konečně se Jason vrátil z cest a upřel pohled na Christie:

„Nejenže přijdeš pozdě a aniž by ses vytasila s nějakou originál- ní lží na omluvu jako takhle banda tady kolem, začneš mě mlátit do hlavy. Takže jediný, kdo přišel včas, je vlastně otloukánek a ten nejhorší, že jo? Takže to, že tu civím a usínám, za což můžete vy všichni, je vlastně moje chyba, jo? “

Christie se začala nadechovat na peprnou odpověď, ale Giomar ji předběhl:

„Předně my za to vůbec nemůžeme, to systém, situace a civilizace. Měl jsi poslouchat, co se nám všem přihodilo a proč jsme tedy přišli pozdě. Navíc ty jsi ten divnej, když se všem dějou takový příkoří a náhody, že tys to stihnul včas? Tobě se nic nepříhodilo? Žádný problém?“

„Tomu se nikdy nic nepříhodí. Ani tuš se mu nezvrhne, když čmárá ty svoje nesmysly nesmyslně starou technologií na nesmys- lnej papír,“ přisolil si hubený obrýlený vysoký chlapík, věk snad ke čtyřicítce, v jehož rysech byly jasně patrné asijské rysy, a rázem po- kračoval, „kdybys byl totiž účastníkem stejných ústrků civilizace jako my ostatní, přišel bys přece taky pozdě a nemusel jsi se na nás vytahovat. A tím bys zapadl.“ Všichni se zasmáli, jen Jason jako by se ještě neprobral ze sna:

„Takže ty mi chceš říct, že kdybych si vymejšlel a lhal jako vy všichni,“ a rukou prudce umlčel odporující výkřiky svých přátel, „že bych jako zapadl do stáda a všichni byste byli rádi, že jsem ve stádu a nevyčuhuju. Ano? Je to tak?“

„Vidíte ho mudrlanta, ať uděláme, co uděláme, stejně to otočí tak, že bude furt jak osina v zadku. Furt bude píchat a bejt nepříjemná, a když ne, tak popichovat. S ním je prostě problém. Měls pravdu

Fallouchi.“ A s těmi slovy a se směřjícíma očima se obrátila druhá žena u stolu na brýlatého s asijskými předky.

„Nechte ho, začala jsem s tím já a vy mi pěkně berete oběť!“ zasmála se Christie.

„Jen si ho nech pro sebe, nechtěla bych ho osobně učit společenskému chování ve společnosti a už vůbec ne ve dvojici.“

„Ale, ale, co to je za novoty, Yvonno, ty že bys nechtěla někoho učit ve dvojici? Jsi nemocná?“ Giomar se chechtal a zbytek se přidal.

„Jste všichni pitomci, že já s váma vůbec chodím do hospody,“ naoko se durdila Yvonne, ale bylo na ní vidět, že ji pošťuchování přátel nevdá ani v nejmenším.

„Tak kdes byl?“ otočila si Jasonovu tvář k sobě Christie?

„Ale jen tak jsem se zasn timer. To se ti nestává, nebo co? Pokaždé tu na vás všechny čekám a vy se trousíte jako smrad za vozem. Tak se nediv, že jsem ospalý a zpomalený a zasn timer.“

„Zasn timer možná, ale zpomalený těžko. Podívej se, co ty tvoje prsty zas stihly načmárat.“ A sklonila mu rukou hlavu ke stolu. Ani si neuvědomil, že zcela automaticky kreslil do bloku, který stále nosil sebou. Na celé stránce se skvěly galaxie a padající hvězdy a to vše tvořilo pozadí pro smutnou hubenou tvář, které nebylo vidět pro spadlou kadeř vlasů do obličeje.

„No a co jsem měl dělat, když celá doprava v Paříži stojí jen proto, abyste měli výmluvu, proč nepřijít aspoň trochu včas?“

„Ale nedurdi se, znáš přece pravidla. Když se řekne v sedm, znamená to někdy od půl osmé dál.“

„U mě to znamená sedm plus mínus patnáct minut,“ uraženě odpověděl Jason.

„Protože jsi mimoň! Tím to je a nech už toho, nebo svou umíněností zkazíš celý večer.“ A Christie ho jemně štouchla do ramene. Jason se naposled podíval po zvláštním hostu a v tu chvíli se to stalo. Jako by se celý lokál zastavil. Na zlomek vteřiny se mu zdálo, jako kdyby všechny postavy, vybavení, tága i pití na stolech a tu a tam tekoucí do otevřených úst se zastavilo. Postava s bílými vlasy se

dívala přímo na něj. Nedokázal odhadnout, jak dlouho ten pohled trval. Jen zřetelný vjem zastavení času a výstražný tón jeho podvědomé signalizace byly realitou. A najednou se všechny ploché kulisy zas rozeběhly ve svých titěrných činnostech. Zatřásl hlavou a pokusil se ten vjem vytěsnit z hlavy, ale nešlo to. Děje kolem se zřetelně zastavily. Rozhlížel se zmateně po stole a na skicáku byla vyobrazena scénérie se zátiším stromů a karikaturou pandy. Kam se poděla ta tvář a ty galaxie? Plaše se rozhlédl a chytil Christie za ruku:

„Podívej, kam se poděla ta tvář?“ Christie se nechápavě podívala na Jasona a na jeho skicák.

„Jaká tvář? Před chvílí jsem ti říkala, že se nedokážeš ani chvíli odpoutat od činností a že tvoje prsty furt něco čmárají.“

„Ale tam byla načmáraná tvář a galaxie, ne tohle. Vždyťs na to koukala.“

„Ty už nepij! Jaká tvář? Neměl's víno nebo pastis? Přece to tvoje pivo nemůže tolik dávat. Pořád tam máš tu pitomou pandu. Nevím, k čemu to chceš použít, protože o pandách nic nepíšeme.“

A Christie se obrátila zády k Jasonovi i problému, který považovala za vyřízený problém začínající opičky. Jason se podíval směrem k bělovlasému hostu, ale ten už u svého stolu neseseděl.

Jason se nemohl zbavit dojmu, že to, co se stalo, není jen prelud jeho lehce alkoholem ovlivněným mozkiem. Měl pocit, že se jedná o něco zásadního, dokonce tak zásadního, že to blízce souvisí s jeho vlastním životem. Na zádech se mu zježily chlupy, jak zareagoval primární zvířecí pud na přítomnost nebezpečí, které se ještě nezhmotnilo.

Večer ubíhal řadou pošťuchování, smíchu a probírání pracovních problémů. Jasona zaujal Giomar, který se zrovna rozhňoval nad všemi pracovními postupy a hlášeními, které musí znovu a znovu vytvářet a posílat nadřízeným:

„Ani nám pak už nezbude vůbec žádná práce na nic tvůrčího. Sakra! Koho zajímají raporty a tabulky. Jsme tvůrčí časopis a tvůrčí

lidi, ne? Kdo jim to jednou řekne? Když jim to nedojde samo. “

„No ty, když jsi s tím přišel, já se vyhodit nenechám,“ Yvonne se zakřenila a ponořila nosík do sklenice.

„A takhle to dopadne vždycky. Nikdo nikdy nic neřekne. A tak se šíří rakovina debility.“ Všichni se otočili na Fallouchiho.

„Jasně, náš vizionářský pesimista aby si nepřisolil.“ Jason už ani nevnímal, co kdo říká, a zbytek večera jeho myšlenky splašeně přeskakovaly z Christie a toho podivného okamžiku, kdy mu zmizela kresba ze skicáku. Dokonce nějak zapomněl, že na tento večer měl naplánován další pokus dostat Christie do postele. A Christie ten večer odcházela domů velmi zklamaná, protože to bylo poprvé, co se o to Jason nepokusil. Že by ho už nepřitahovala?

Kapitola III.

FLASH

Dny nesmyslně proplouly kolem a Jason proploval rutinou sedmi dnů a dvaceti čtyř hodin jako ledoborec tajícím ledem. Zcela nezúčastněně a smrtelně. Vlastně ho problémy kolem nezajímaly. Ponořil se do zábavy, kterou mu byla práce, a jeho karikatury byly ostré nemilosrdné a přesné. Nikomu neubližoval, nikoho nelitoval. Viděl rysy na tvářích svých obětí a ty nakreslil. Co na tom, že mu za to platili, a ne málo.

Někdy za měsíc od osudného večera v baru na něj Christie významně pomrkávala, ale Jason byl jako slepý. Všiml si jejích varovných gest, až když bylo pozdě. To jej právě zastihla sekretářka velkého šéfa, že má jít okamžitě na koberec. Jason nevěřicně krčil rameny a snažil se od přátel vyzvědět více, ale v „open space“ výběhu nebylo místa pro slovní varování, a tak se všichni krčili nad svými obrazovkami či skicáky a jen významně zvedali obočí. Jason skoro zalitoval, že se od rána tak ponořil do karikatury nastupující politické hvězdičky, že s přáteli nestrávil ani pět minut na hrnku kávy v deset všemi společně ironicky přezdívanou desetihodinová káva. Christie obrátila oči v sloup a vyplázla jazyk spolu s gestem ruky, která drží nad hlavou provaz. Jasně a výmluvné gesto oběšení, tedy profesní popravy. Jason se jen v duchu usmál. Žádná profesní poprava ho nemůže přivést k nějakému krachu. Měl velmi lukrativní nabídky od konkurenčních novin, které tvrdohlavě léta odmítal. Ani při mučení by však nepřiznal, že za jeho tvrdohlavým odmítáním není jeho nechutná lakota, jak se snažili neúspěšní lovci hlav rozšířit pomluvu, ale naopak neulovitelná hlava a vlastně celé tělo jisté Christie. Jason Amis tedy nakráčel do kanceláře velkého šéfa sice ostražitě, ale určitě ne poraženecky.

„Milý Jasone, co to má být?“ šéfredaktor, Francois Creppe přezdívaný velký šéf se mračil.

„Co jako?“ opáčil Jason a klidně hleděl šéfovi do očí.

„Když ti řeknu, že to bude karikatura, tak to bude karikatura. Takže bude nakreslená tak, že si od toho člověka nikdo nevezme ani jed na krysy, i kdyby sliboval kdovíco. Jasný? Proč's to nakreslil takhle?“

„Karikatura neznamená automaticky že toho člověka znemožníme. Karikatura znamená, že se do pár čar vejde charakter a charakteristické rysy. Tedy ty, co na mne nejvíc působí. A ty tam máš.“ Jason zachovával klid.

„Ale já ti řekl, že to bude karikatura, která musí na první pohled vypadat tak, aby byl její vzor okamžitě odpudivej. Vypadá odpudivej? Nevypadá. Spíš je to milej, sympatickej člověk, že by mu jeden dal lízátko. Ale my jej máme znemožnit. Nemá co kandidovat na starostu. Je to nafoukanej blb.“ Velký šéf se pomalu dostával do varu. Dlužno podotknout, že svou vlastní schopností sebevytáčení. Ale to Jason nechtěl komentovat.

„Ale já tam ty rysy, co ty mi popisuješ prostě nevidím, a když je nevidím, tak je prostě nedokážu nakreslit. A pokud mi to nařídíš, asi je nakreslím, ale nebude to ta osoba, cos chtěl, ale někdo jinej. Prostě ty jiný rysy změní charakter toho člověka. Já s tím nic nena-dělám, nezlob se, tohle prostě neumím. Ne že nechci, ale neumím.“

„Cože? Ty že neumíš nakreslit rysy, který chci? A proč tady tedy pracuješ? Když neumíš kreslit? Proč tě za to platíme?“

„Ale Francoa, nerozčiluj se. Tohle jsme si už přece vyříkali tolikrát, že by tě to nemělo tak rozčilovat. Vždycky jsme to nějak udělali, proč ne dnes?“ Jason sice znal sebenaštvávací proces svého šéfa, ale jeho dnešní intenzita jej začala pomalu znervózňovat.

„Proč, ty idiote? Protože nám to nařídili tamti. A dokonce poslali předem zvětšený rozpočet, aby se to náležitě povedlo. Kvůli tobě všichni přijdeme o prachy a ztratíme i kredit u tamtěch.“ A opovrživě mávl směrem, kde tušil moře.

„No to jsem netušil...“, Jason nedopověděl.

„Netušil, netušil, máš dělat práci, co se ti řekne, a ne tušit nebo netušit. Jasone, dávno nejsme nezávislý časopis. Víš, jak jsme si kdysi mohli psát, co jsme chtěli, a lidi hltali každý slovo, tak doba se změnila, chlapče. Nikoho nezajímá inteligentní a jemný humor. Všichni chtějí skandály, krev, mrtvoly. Černý a bílý. Nikdo není zvědavej na reálnou šed'. V tý všichni žijou. Musíš jim představit zlosyna, doprovodit to grafama, statistikou a diskreditujícíma fotkama, ať už jsou porízený jakkoliv. Účel světlí prostředky. Jinak zmizíš v propadlišti dějin. Nikdo tě nebude kupovat. A já nechci bejt další mrtvola z novinářský branže. Takže zapoj svou myslivnu a koukej to předělat a honem.“ Creppe zdvihl ruku se skicou Jasonovy karikatury a považoval věc a vyřízenou, takže už Jasonovi nevěnoval pohled. Ten ale nejistě přešlápl:

„Hele, Francoa, nechci ti přidělovat starosti, ale to nebyla výmluva, to byl fakt. Já to nedokážu. Ten chlap tam ty rysy nemá. Netuším, jestli je svině nebo ne, ale prostě tam ty rysy nejsou. Já to fakt nedokážu, když je tam nevidím. Nejde to. A věř mi, že bych moc chtěl.“

„Cože? Co že nedokážeš? Nakreslit pár čar? To si děláš srandu. Víš, o co jde, ne? Pochopils to?“

„Jasně že pochopil, ale prostě to nedokážu. Nezlob se. Dej to Fallouchimu, jen se na to třese.“

„Jenže ONI chtějí tebe. Slyšíš? Tebe. Ta karikatura má bejt od tebe. Říkal jsem jim, že když to nebude podle tvý zvrácený morálky, že to asi neuděláš, tak řekli, že každá morálka má své hranice. A každý šéf taky. Takže jestli to neuděláš, vyrazí nás oba. A teď plav a koukej to předělat. Máš na to čtyřicet osm hodin.“

Jason zaraženě zavřel dveře kanceláře velkého šéfa. Co to do něj vjelo? Nikdy nebyl takhle nervózní. Pohádali se už mnohokrát, ale takhle vyhrocené názory nikdy neprojevil. Asi je na tu karikaturu velký tlak. Ale proč? Jednalo se o neznámého politika druhé řady. Začínal být sice populární v některých čtvrtích Paříže, ale že by byl jeho vliv tak silný, aby zajímal někoho z šéfů za velkou louží, Jason

nechápal. Co však chápal velmi dobře, bylo, že tuhle karikaturu prostě nakreslit nedokáže. Ať se snažil, jak se snažil, požadované rysy v té tváři prostě nebyly. A najednou se mu začalo vkrádat do mysli, že ji ani nakreslit nechce.

K večeru se snažil obejít kamarády, jestli náhodou nepůjdou do hospody. Ale setkal se s odmítavým postojem skoro všech. Vyhýbavé odpovědi a sklopené zraky jej překvapily možná víc než postoj velkého šéfa. Jen Christie se vyjádřila jasně:

„Nezlob se, koloušku, ale nechci přijít o tuhle práci. A to i když víš, že pro tebe mám velkou slabost. Chleba a nájem musím platit každý měsíc. A ty teď jsi horký zboží, dokud to nepředěláš. Jakmile mraky pominou, ráda ti to vynahradím, ale dneska nechci, aby mne někdo viděl s tebou odcházet z práce. Nebo někde na skleničce. Doufám, že to chápeš.“

Jason o těch slovech přemýšlel, ještě když bezcílně bloumal uličkami kolem Montmartru. Pochmurný večer už osvětlovalo pouliční osvětlení a stíny chodců jako by se mu vysmívaly. Každý stín se vždy přiblížil k jeho stínu a pak se pitoreskně uhnul na druhou stranu. Tak i tato znamení mu dávají jasně na srozuměnou, že zde není vítán. Ano, bylo to střídání vzdálenosti od další a další pouliční lampy, ale Jason to viděl jako stále se opakující znamení. Najednou stál před vchodem do baru, kde se mu ztratila skica z diáře.

Pár skleniček jej nemůže zabít ani zhoršit už tak ponurou náladu. Vešel dovnitř a první, čeho si všiml, byla silueta návštěvníka, který se tak podivně posledně vypařil. Seděl u stejného stolu a líně sledoval dění v lokále. Lokál byl poloprázdný. Ještě nedorazili hosté, kterým končilo zaměstnání podobně jako Jasonovi, a noční návštěvníci, přicházející za partičkou biliáru nebo na drink, měli ještě určité půlnoc. Posadil se tak, aby viděl na osamělou postavu. Ta zvedla oči a podivný lesk v nich upozornil Jasona, že si jej muž bedlivě prohlíží. A to i přesto, že kadeř skoro bílých vlasů zastiňovala oči. Ta zář pronikala hmotou a Jason zas cítil ten svíravý pocit a skřípavé vytí někde nad pravým uchem uvnitř mozku. Zas ten

varovný signál. Najednou muž vstal a celá jeho hubená postava se narovнала, jako když se natahuje rameno jeřábu. Pomalým, spíš líným krokem se došoural k Jasonovu stolu:

„Smím si přisednout, zdá se, že jsme tu zatím jediní návštěvníci a nějak mi dnes samotnému nechutná.“ Jeho hlas zněl trochu jako stará deska. Sem tam se ozvalo skoro neslyšitelné praskání a šustění, ale spíš jako kdyby jej jen tušil. Nějak nemohl odmítnout nabízenou společnost, a proto jen němě přikývl. V tu chvíli přiběhla servírka s jeho pivem a Jason jen sledoval, jak si jeho nový společník skládá hubené tělo do židle naproti:

„Mám pocit, že jsem vás tu už zahlédl. Nebo se pletu?“ Opět ten hlas staré desky.

„Je to možné, čas od času sem chodíváme s kolegy z práce. Někdy sem zajdu i sám, ale ne moc často.“ Jason si zcela automaticky ukládal do paměti detaily mužovy tváře a charakteristické rysy.

„To bude ono. Asi s těmi dvěma slečnami, ta snad skupina kolegů z práce.“ A z mužova zraku zmizel pátravý záblesk a zmizel i žár, který Jasona napřed upoutal. Muž s nezájmem pohroužil nos do sklenice a líným pohybem odhrnul kadeř vlasů, která okamžitě trucovitě sjela na původní místo, kde už ji nechal být.

„Ano, to jsme my. Doufám, že jsme vás posledně nerušili hlasitou diskuzí.“ Usmál se Jason, vědom si faktu, že v baru, který hučí reprodukovanou hudbou a hlasy desítek hostů v několika jazycích, určitě nikoho neruší jedna ne zrovna velká skupinka.

„Ani ne, i když mám uši stejně dobré jako vy oči a prsty,“ odtušil muž, aniž by odvrátil oči od sklenice.

„Jak to myslíte?“ zaraženě opáčil Jason.

„No, ta vaše kresba byla trefná. I když jste pak byl trochu zmatený. Umíte po čertech dobře kreslit. To se hned tak nevidí. Zhlédl jsem podobný rukopis na několika velkých plátnech onehdy v Londýně. Jako kdyby je malovala tatáž ruka.“

A najednou zrak zpod spadlé kadeře zablýskl tím divným zábleskem, jako když si jej návštěvník měřil při příchodu. Jasonem projel

žhavý drát od hlavy až k patě. Jak mohl tenhle večerní piják z druhoradého baru v Paříži vidět jeho plátna, která prodával pod pseudonymem a s naprostým utajením na nejprestižnějších aukcích?

„Nebojte se, já vaše tajemství neprozradím. Tedy pokud jste to maloval skutečně vy, ale je to dost pravděpodobné, to si myslím. Mám jiné věci na práci, než se motat do záležitostí druhých. Jen jsem vás chtěl upozornit na to, že jsou zas jiní lidé, kteří totéž dokáží se zvukem. Kupříkladu já. Je mi celkem srdečně jedno, kdo si co říká, ale jsem schopný si poslechnout cokoliv, kdo co říká, ať je v místnosti jakýkoliv hluk. Prostě jsem schopen tak, jako vy si všímáte detailů tvaru, oddělit jednotlivé barvy hlasu, zvuků, až mi zůstane jen to, na co se soustředím. Je to zajímavá vlastnost. A stejně jako ta vaše dost vzácná. A díky tomu se vy i já celkem dobře živíme, není-liž pravda?“ A celkem přátelsky se usmál. Jeho zuby byly příjemným dokreslením zevnějšku. Jason na nich nezažnamenal žádnou proporční nesrovnalost, o kterou by mohl opřít základ karikatury. Ta tvář se snad ani karikovat nedala. Každá karikatura by se tak vlastně stávala věrným portrétem.

„Posledně jste mi někam zmizel, chtěl jsem si vás zaznamenat do notesu, ale najednou jste nebyl,“ uvolněně poznamenal Jason a výklad o tónech a jejich odfiltrování vzal jako holý fakt bez komentáře.

„Ó, kdybych věděl, že máte zájem mne karikovat, určitě bych se zdržel déle. Měl jste něco aspoň naznačit.“ Usmál se a chopil se nové sklenice, kterou před něj postavila servírka. Jason si ani nevšiml, že muž před ním dopil. To se mu nestává moc často. Zatřásl hlavou. Že by na něj dnes mělo pivo nějakou větší moc než obvykle? Znovu se zahleděl na muže, který se zájmem očekával jeho reakci. Přátelsky se usmál:

„Máte pravdu, měl jsem vám říci, že vás kreslím. Omlouvám se.“

„Ale mě se neomlouvajte, není to fotka a kreslit si můžete, co chcete. Tedy aspoň myslím,“ a jeho tvář změnila okamžitě výraz na lehké ustrašení a nervozně se začal rozhlížet: „Člověk nikdy

neví, který zákon se od rána změnil a za co večer můžeme být zavřeni. Tedy v lepším případě.“

Jason jej zmateně pozoroval, ale mužova tvář se zas vrátila do normálu a navíc ji roztáhl ironický úsměv od ucha k uchu. Jason pochopil, že mu sedl na ironickou narážku evidentně k současnému politickému dění. Přijal hozenou rukavici:

„To máte pravdu, ale nemůžete vědět, jestli nejsem nasazený provokatér a nemám vás zavřít já, za podobné narážky se za republiky popravovalo.“ A varovně zdvihl ukazováček.

„Jo, to máte fakt, ale to ještě stála Bastilla. Ne, že by se na moudrosti lidí od té doby něco změnilo. Ale tak rychle se nepopravuje. To je jediná změna. A vy? Opravdu nevypadáte na kardinálova agenta.“

Oba se zasmáli a narážka na Šedou eminenci prolomila ledy. Aniž by věděl proč, začal Jason vyprávět novému známému o práci. Vlastně o nic nešlo, neprozradil, o jakého politika jde, jenom to, že nedokáže nakreslit něco, co tam není. Je to jako kdyby měl nakreslit protnutí rovnoběžek v nekonečnu. Třeba tam je, ale on jej nevidí. Jeho společník ale jako kdyby reagoval nejen na jeho vyprávění, ale i na jeho myšlenky a dokonce na jeho podvědomí:

„Ale tak tomu, milý příteli, přece vůbec není. Pokud existuje nekonečno, pak to musí být nekonečno skutečně nekonečné, tedy konzistentní ve svém vlastním jádru. Z principu své definice. Musí tedy existovat všechny možné varianty téhož, i ty sebenepřavděpodobnější. Jinak by nekonečno ztratilo pojem nekonečno. A bylo by jen výčtem konečných omezených řešení.“

„Jak to myslíte? Jako že nekonečno musí být nekonečné v nekonečném počtu rozměrů, tedy i v těch, které si odporují?“ zeptal se Jason, ale spíše pro to, aby ze spolustolovníka vytáhl další informace. Sám o tomto tématu přemýšlel tolikrát, že jej zajímalo, kam dospěl jeho druh. A hlavně se chtěl dozvědět, jakže to souvisí s jeho karikaturou.

„Aha, takže vy jste o tom také přemýšlel. Bystrý mladík, rozhod-

ně. Ano, to mám na mysli. Ale to není přesná definice. Nekonečno musí být absolutní pravda. I to absolutní je nadbytečné. Prostě pravda. Ta jako taková nesmí obsahovat nic nepravdivého, musí tedy obsahovat veškeré variace permutace i kombinace možného a musí být konzistentní. Tedy musí obsahovat popis a vysvětlení všech vnitřních rozporů. Pak tedy pravda i nekonečno jsou jedno a totéž.“ Jason si všiml, že když jeho nový známý pronášel poslední slova, bedlivě Jasona pozoroval.

„Copak? Připadá vám, že to nepochopím, nebo že jsem se tak daleko nedostal? Máte pravdu, takhle daleko jsem si ani nedovolil jít, ale asi máte pravdu. Možná nekonečno a pravda jsou jedno a totéž. Ale stejně je nikdy nepropátráme ani nedosáhneme, tak proč o tom vůbec uvažovat?“ A Jason se zhluboka napil piva. Schválně, jak jeho protějšek zareaguje na tak zřejmý ústup z názorových pozic. Ten ale neřekl vůbec nic a jeho oči Jasona probodávaly jako dvě kopí. Pátravě přejížděly po celém Jasonově obličejí, jako by si chtěly vrýt do paměti každý detail a každé hnutí sebenepatrnější vlasečnice. Po strašně dlouhé době se odtrhly od Jasona a dvě neviditelná chapadla, co propátrávala jeho útroby, jako by zmizela také. Společnickovy oči zas překryla spadlá kadeř. Jason sledoval, jak pomalu zvedá ruku se sklenicí k ústům, která nebyla v příšeří vidět, a dlouze pije. Přes okraj sklenice se ozval tichý hlas:

„Dobřej pokus. Ale na tyhle špeky já neskáču. Pokud chcete vědět něco, co už neznáte, můžete se zeptat. Ale osobně pochybuju, že zrovna vy byste něco nevěděl. To určitě. Zrovna vy. Nebo vás už na mně poslali?“ Jason skoro nadskočil překvapením. Rozhodně toho člověka nechtěl urazit, ale naprosto nechápal, o čem mluví. Kdo by ho měl na někoho neznámého a zcela nedůležitého posílat a proč? A co to tvrdí o něm samém? Jak „zrovna vy“, jako kdyby Jason byl něčím nebo někým výjimečným, po chvílce váhání odpověděl:

„Naprosto netuším, kdo by mne na vás mohl poslat a ani proč. A pokud si myslíte, že z vás tahám rozumy, no máte vlastně částečně pravdu. Lámal jsem si s tím problémem hlavu dost dlouho,

ale znáte to. Zas až tak moc ne. Nějaká ta zábava, jiné činnosti, co člověka odvedou někam jinam, a za chvíli nevíte, na co jste přišel. A naprosto netuším, jak to má souviset s mou karikaturou a hrozbou propuštění. To bych rád věděl.“ A upřeně se zahleděl na spadlou kadeř. Bylo dlouhé ticho, které přerušoval jen šum baru a tu a tam tiché šplouchnutí nápojů ve sklenici. Přesto Jasonovi připadalo, jako by se svět vzdaloval a mizel někam mimo jeho obzor vnímání, jako kdyby se všechno, co se kolem odehrává, vyčlenilo z jeho mysli a vědomí a smrsklo se na malou směšnou kuličku hloupě visící mezi ním a jeho společníkem.

„Třeba to nevíte teď. Třeba se jednoho dne rozpomenete. Není podstatné, kdy nebo za jak dlouho, a protože nekonečno obsahuje všechny vlastní permutace....“

„Variace a kombinace, já vím“, skočil mu Jason do řeči.

„Ano, i variace a kombinace, pak jednou z nich je i to, že poslali. Aniž byste to zatím věděl. Měl byste si uvědomit co nejdřív vlastní identitu. Už pro vaše vlastní dobro. Bylo by záhodno si to uvědomit co nejdřív. Dobře vám radím. Opravdu dobře. Přemýšlejte o tom. A pro jistotu bychom měli ten dnešní rozhovor ukončit. Vlastně jako kdyby se nikdy nestal. Ale zkuste si ode dneška všimát maličností. Všech drobných nepodstatných detailů. Až se příště uvidíme, třeba na něco přijdete sám. Tak dobrou chuť a pěkný večer.“ A aniž by čekal na Jasonovu reakci, vymotal své hubené tělo ze zkroucené polohy a podivnou houpavou chůzí mizel v přítmí osvětlení biliárových stolů, které jako by se jen reality dotýkaly podivně se vynořující z kotoučů tabákového kouře.

Jason rozpačitě uchopil sklenici a napil se. Okamžitě vyprskl. Napil se totiž červeného vína. Položil otráveně sklenici na stůl a rozhlížel se, kde je jeho sklenice s pivem. Nikde ani stopa. Ani podložka pod pivní sklenici nikde nebyla. Jen kolečko od nožky sklenice na víno. To není možné, přece se nezbláznil? Celý večer s tím podivným člověkem přece pil pivo. Na víno neměl ani pomyslení. A navíc ho pil velmi málo. Všiml si, že jej pozoruje servírka,

tak ji netrpělivým gestem přivolal.

„Něco je špatně s tím vínem, pane? Zatím jste si nestěžoval a pijete celý večer jen to samé. Mám se jít zeptat, jestli je to nějaká nová láhev nebo co vás tak zarazilo?“

„Ale nic, nic, asi už jsem přebral, omlouvám, se, jen jestli mi můžete přinést sklenici vody. Děkuji.“ A Jason zmateně zkoumal skleničku, jako kdyby ji viděl poprvé. On a víno. Pivo zmizelo stejně jako skica posledně. Pátravě se rozhlédl po lokálu, ale po jeho spolustolovníkovi jako by se zem slehla. Nikde nebyl.

Jasonovi se ten večer zdál více než podivný. Cože to říkal ten jeho společník, co vlastně ani neexistoval? Že si musí všímat drobností a detailů? Asi s tím bude muset začít. A začne hned. Víno namísto piva není žádná drobnost. A to má ještě ráno vysvětlovat šéfovi, že tu karikaturu vážně není schopen udělat. Mávl na servírku a zachmuřen se vracel domů.

Kapitola IV.

JEN DROBNÉ ZMĚNY

„Nějakej sklíčenej, co se děje, Jasone?“

Jason se šinul do prostor redakce v dost neveselé náladě. Moc toho nenaspal a navíc ráno měl pocit, že ubrus na jeho stole v obýváku má jinou barvu než den předtím. Ne že by tomu věnoval nějakou zvláštní pozornost, prostírání a úprava interiéru mu nedělala moc starostí, ale přece jen profesionální deformace velela, aby si změn barev všímal. Asi už je unaven. Není možné, aby ho takhle rozhodila malicherná hádka se šéfem. Nota bene, když ho jeho práce vůbec neživí. Jak se ploužil kolem stolů kolegů, přemýšlel, že se bude muset na nějaký den vydat na svou venkovskou nemovitost. Koupil ji z prvních větších peněz, které vydělal na prodeji svých obrazů v Americe. V duchu se uculil. Kdyby jeho agent v Americe znal jeho totožnost, asi by se divil, jak mladému malíři prodává obrazy, a asi by možná i zapátral, kdo je jeho tajemným klientem. Jenže Jason měl pro tento případ vše promyšlené. Agent neměl šanci se dostat přes tři právní kanceláře z různých koutů světa, které sloužily jako zástěrka jeho skutečné totožnosti. A prostředky získané prodejem obrazů také prošly několikero různých účtů a různých společností, než spočinuly v té poslední, kterou opět prostřednictvím další právní firmy řídil. Byla to složitá a náročná konstrukce, ale vyplatila se. Do Burgundska na malý stateček na samotě jezdil jako synovec svého bohatého strýce, kterému „firma“ vlastníci nemovitost patřila. Bude se tam muset zajet podívat co nejdříve. Jezdil tam sice zřídka, protože raději byl mezi známými z práce než sám v luxusně zrekonstruované usedlosti. Ale přesto všechno vždy, když na samotu odjel, měl čas přemýšlet o sobě i o životě a vrátil se zpět do Paříže v jiné náladě a plný energie. Která mu právě chyběla, když

procházel kolem prosklených dveří svého šéfa. Letmým pohledem zjistil, že si ho Francoa všiml a že na něj kývá rukou. No dobrá, tak ať má nepříjemnosti za sebou co nejdřív. Třeba do Burgundska odjede už dnes odpoledne, až ho Francoa vyhodí. Otevřel dveře.

„Copak, copak, mistr se nějak unavil včerejším tahem? Tos tak dlouho chlastal, že vypadáš jak po výprasku?“ Francoa se culil a o jejich sporu z minulého dne asi nebylo ani památky. Jason se udiveně rozhlížel, než odpověděl:

„Ale jen jsem si zašel na pár skleniček, abych si utřídil myšlenky,“ opatrně odpověděl.

„A těch sklenek bylo asi nějak víc, ne? Vypadáš, jako kdybys vypil sud a ne pár skleniček. Ale nechme toho, chtěl jsem ti ukázat, co udělal Fallouchi. Nechtěl jsem tomu prckovi věřit, ale když jsi ho včera tak obhajoval, nakonec jsem mu tu přední stránku dal. A teď bych chtěl vědět, co si o tom myslíš.“ A s posledními slovy otočil po stole několik čtvrtek ze skicáku. Jason nevěřil svým uším. Jako kdyby včera opouštěl zcela jiný svět. co se to stalo? Jeho oči zabloudily na skici tváře. Fallouchi byl bezesporu dobrý kreslíř. V tváři nanesené lehkými tahy tuší se zračila podlost a záludnost. Přesně ty rysy, které Jason ve fotce mladého politika marně hledal. Něco mu na kresbách vadilo. Možná to vědomí, že se díval na tvář jiného člověka než toho, kterého viděl na fotce včera. Možná jen představa Fallouchiho pocitů se nějak promíchala s genotypem skutečné osoby a vznikl její portrét. Dupal a probíral se kresbami. Francoa se k němu naklonil a zkoumavě si ho prohlížel:

„Nemá tvou lehkost ruky, to je fakt, ale mně přijdou ty jeho výtvary dost zdařilé. Přesně to, co jsme potřebovali, nebo snad máš nějakou výtku? A nesnaž se moc kritizovat, Fallouchiho po tomhle nevyhodím, pěkně si ho tu nechám jako zálohu, kdybys někdy nechtěl poslouchat ty. Při dobrém vedení je za pár let schopný tě nahradit.“ Zasmál se zlověstně Francoa. Jason se konečně vzpamatoval:

„Teda, řeknu ti, že mě Fallouchi pěkně překvapil. To máš pravdu.

Ani nechápu, jak jsi mi mohl číst myšlenky s tím vyhazovem, mám se snad začít bát? Ty jsi, Francoa, všeho schopný,“ a snažil se tím napůl vážně míněným výpadem o žert. Francoa se rozložil pohodlně do židle a na tváři se mu rozlil spokojený úsměv:

„Neboj, nechtěl jsem tě vyhodit, ale nemysli si, že odted' budu poslouchat všechny rady, co se ti kdy urodí v té tvé palici. Tohle byl náhodou skvělý nápad, ale nezapomeň, že já jsem Fallouchiho přijímám. Takže je to vlastně moje zásluha. Dobrá, z větší míry. No nic, nechci tě zdržovat od práce. Dodáš mi ty kresby do konce týdne? Závěrka je v pátek, tak se moc neflákej, chlapče. Ale jsem rád, že máme shodný názor. Moc se mi ta práce líbí. Tak už běž, ty trosko.“ A vystrčil Jasona ze dveří a energicky je zavřel. Jason se jako v mátohách doploulžil do své kukaně. Pořád nevěděl, co si o tom všem má myslet. Třeba Christie bude sdílnější než včera, když odcházeli z práce. Zkusí ji pozvat na rychlé polední jídlo. Rozhlížel se, jestli někde neuvidí její vlasatou hlavu, ale jako kdyby ten den nebyla. Ponořil se plný myšlenek do práce. Kreslil to, co měl udělat, a kolem kreseb doplňoval okraje listů čmáranicemi listů, kmenů, trav a různých detailů. Za chvíli se zarazil. Nemůže přece jen tak automaticky kreslit to, co se tu a tam objeví jako převzatá malba „slavného Američana“. Jenže byl líný všechno znovu překreslovat. Skener to přebere a okraje se oříznou. Vlastní dílo to nepoškodilo. Mávnul rukou a rozhlédl se. Kancelář se vyprázdnila a za okny se zšeřilo. Že by těch pár kreseb dělal tak dlouho? Rozhlédl se pořádně, jako kdyby se právě probral ze sna. Opravdu bylo skoro šest hodin. A to nešel ani na ten oběd. Ani si neuvědomil, že Christie ani nezahlédl. Na jeho stole se kupila hromada kreseb, jako kdyby je dělal týden. Udiveně zvedl hlavu.

„Hele, ty krupane, když už jsi mne nepozval na oběd, mohl bys se mnou jít alespoň na procházku, aby mne někdo z těch přistěhovalců třeba neznásilnil.“ Christie stála přesně v jeho zorném poli a nevypadala, že by byla vyvedená z představy znásilňování kolemjdoucím. Jason jí to také řekl a schytl lehký přátelský políček.

„Zas tak rozdávačná nejsem, ty spratku. Myslela jsem, že včera někam vyrazíme, ale tys práskl do bot, jako by ti za nima hořelo. Tak to tě pro jistotu dneska budu držet, abys mi zas neutekl. Konec konců nemám peníze a chlapi jsou jako peněženky celkem příjemný.“

„Já že jsem včera vypadl jako cukrář? A co ty tvoje řeči, že se nechceš zaplést a tak?“ Jason pořád nechápal, co se to s ním děje. Francoa i Christie byli úplně jiní než včera. Jako kdyby to byly jiné osoby s jinou rolí. Pečlivě pozoroval rysy jejího obličeje. Christie si však jeho poznámku vyložila v duchu předchozích slov. Nic nenaznačovalo ani v její reakci ani v jejích rysech, že by si rozhovor, který měl Jason ze včerejška v tak živé paměti, vůbec pamatovala. A pokud ano, v jejích vzpomínkách se odehrál zcela jinak:

„To víš, mnoho chlapců se snaží, tak si nemůžu každý den vyjít s tím samým. To by je pak brzo přestalo bavit za mne platit večere. Tak pojď už, ty netykavko. Nebo ti narostl hřebínek za tu včerejší pochvalu od Francoa, že už nechceš s námi bídničky ani na tu mizerou skleničku? Lakomče! Zbohatlíku!“ A naoko rozzlobeně do něj začala píchat prstem.

„Nech toho, ty nymfomanko, vždyť už jdu,“ ohradil se Jason se smíchem, a jakmile se zvedl od stolu. Christie se do něj zavěsila jako klíště, jako kdyby myslela svou výhrůžku vážně.

Celou cestu až ke stolku v blízké kavárně Jason přemýšlel, jak to navléknout, aby se přesvědčil, jestli Christie opravdu zapomněla, co se včera dělo. Ale nechtěl ji ani vyplašit ani odehnat, tak zarytě mlčel. Ticho prolomila Christie, které přišlo velmi divné, proč jinak výmluvný Jason mlčí.

„Měla jsem tě nechat na pokoji? Jsi nějaký zatrpklý. Třeba ti vadím, ne?“ A rukou si Jasona otočila proti sobě a její oči probodávaly ty jeho. Jason si vzdychl a pokrčil rameny:

„To máš takový divný. Dějou se věci, že mi z nich jde hlava kolem.“

„To ti tak roste hřebínek kvůli tomu Francoovi?“ Zaškaredila se ona a začala odsunovat židle od stolu, kam se rozhodla si sednout,

„Garson!“ zahalekala, aby zakryla nervozitu, že by se v Jasonovi tak klamala?

„Ale jdi někam. Kvůli jakému Francoovi? Netuším, co se stalo tak závažného, že bych měl být nafrněný.“

„Jo, tak ty nevíš? Včera, jak tě nechal doporučit někoho na karikaturu přední strany. Nikdy to nedělal. Přední strana byla vždy jen jeho rozhodnutí a najednou, světe div se, náš zlý a panovačný šéf si zavolá místní celebrity, ale taky pěkného otloukánka a nechá ho vybrat někoho z kolegů, komu se dostane té cti. Vždyť jsme všichni zírali a ty ses tak naparoval.“

Jak to Christie vyprávěla, Jasonovi se pomalu začala vybavovat scéna ze včerejšího dne, ano, vždyť to tak nějak bylo, pamatoval si, jak ho Francoa drží za rameno a cloumá s ním. Ale také si pamatoval, že to cloumání bylo provázeno křikem a výhrůžkami, ale najednou se zdály jakoby v mlze. Jako něco, co strašně rychle bledne. A pocit, že palec zarytý do jeho ramen vlastním šéfem byl vlastně palec uznání a pochvaly. A najednou se ten pochvalný palec zdál ostřejší a ostřejší. Jako kdyby ten křik a výčitky byl rubem skutečného děje.

„Co ses tak zarazil? Neříkej mi, že ti to fakt tak stouplo do hlavy. Na to, abys tam šéfoval, máš ještě hodně dalekou cestu, tak moc nevystřikuj frňák nahoru, nebo o něj přijdeš.“ Pokračovala Christie když na její původní otázku Jason nereagoval a jen tupě zíral. Hlavou a hlavně srdcem jí projel osten chladu. Co když se v Jasonovi vždy pletla? Co když je to opravdu jen samolibý pozér, co jen čeká na příležitost? Oportunista života, bezzásadový mladoch, jakých je kolem spousty?

V tom ucítila Jasonovy ruce na svých: „Christie, ani nevíš, co bych s tebou teď nejráději dělal, ale prostě se dějou naprosto jiné věci, než ty s Francoa. Ano, i Francoa je v tom zapletený, ale prostě úplně jinak. Když ti to teď začnu vysvětlovat, budeš si myslet, že jsem se zbláznil. Když ti to nevysvětlím, odejdeš a budeš si myslet, že jsem se zbláznil. Tak mi porad', co mám dělat?“

„To, co bys nejraději?“ opáčila Christie a sama se své odpovědi divila.

„No, jenže to prostě teď nejde. Nepůjdeš se mnou, aniž bych ti něco řekl. A celou dobu budeš stejně čekat, jestli ti to vysvětlím. A nemůžu. Napřed si to musím ujasnit sám v hlavě. Jako kdyby se svět celý vyměnil.“ Jason se odmlčel, protože si všiml, jak se zase vkrádají obavy do její tváře.

„Víš co? Prostě zapomeň na tu variantu, že by mi něco vlezlo do hlavy a byl jsem z toho tak nafouknutej, že bych se dmul pýchou. Tuhle vlastnost nemám.... no, teda mám, ale ne k Francoa... sakra, no, tak to jsem se pěkně zamotal. Prostě nejsem nafoukanej a neleze mi chvála našeho šéfa nikam. Jasný? Ten zbytek je tak složitý, že ti to stejně nejde vysvětlit.“ A Jason zůstal jako opařený, že by jí v jednom nehlídaném okamžiku náklonnosti vyžvanil celý tajný život pečlivě schovávaný za důmyslnou konstrukci právních kanceláří a neexistujících vztahů. To mu teda ještě tak chybělo ke všem podivnostem.

„Nechceš se se mnou projet do Burgund?“ Jason byl zmatenější a zmatenější. Co to do něj vjelo pozvat tuhle drzou ukecanou kolegyni na jeho tajnou základnu.

„Kam do Burgund? Neříkej mi, že tam vlastníš vinařství. Nebo co? Co se s tebou, Jasone, děje? Jasně, že bych s tebou chtěla do Burgundska, ale třeba i jenom na Sacre Coeur, ale abys už konečně byl normální. Tohle je k zbláznění.“

„A to to teprve začíná.“ Cizí hlas je oba přiměl se podívat nahoru od stolu. Nad nimi stál číšník s lahví nějakého vína.

„Dovolil jsem si vám nabídnout stejnou značku, jakou jste pil včera.“ Odtušil a aniž by čekal na jejich souhlas začal nalévat. Chování naprosto nemyslitelné. Jason i Christie na sebe udiveně hleděli s očima dokořán.

„No prosím, vím, že nebudete nic namítat, tak vás zatím nechám o samotě.“ S naprostým klidem konstatovala postava s bílou zástěrou kolem pasu a krokem vévody odkráčela do přítmí kavárny.

„Tak teď už ti věřím, že se ti dějí divné věci, když jsem tohle viděla. Mám úplně strach to pít.“ A odpudivým gestem svých drobných prstíků naznačila vylití sklenky. Jason naopak zvedl a přičichl. Ta osoba měla pravdu, to víno pil včera večer, když ten člověk odešel. Aha, když odešel, ale obsluha se tvářila, jako kdyby tam nikdy nebyl. Jako kdyby celý večer popíjel sám a víno. A znovu se zasníl. Asi by nebylo špatné někdy strávit večer, den či dva s Christie v té usedlosti na samotě nedaleko Troyes. Ale rychle se vrátil očima ke své společnosti. Pozorovala ho přivřenými víčky:

„Na cos myslel?“

„Že ten nápad vzít tě sebou do Burgund vůbec není špatný.“ Opáčil a usmál se na ni. Nepřesvědčilo ji to, zkoumavě ho prohlížela dál:

„A co bys tam se mnou dělal?“

„Nechal bych dělat tebe, co bys chtěla. A pil bych víno.“ Zdálo se, že jeho odpověď ji trochu uklidnila:

„U některých věcí se víno pít nedá,“ opáčila.

„Ale před nebo po ano,“ usmál se na ni.

„Dobrá, tak o co jde. Už mi to povíš?“ odsunula směr debaty jiným směrem. Jason se zakabonil:

„Podívej včera...“

„Tak jak vám chutná to víno?“ Jako by se zjevil, stál mezi jejich židlemi číšník a široce se usmíval. Napětí povolilo a Christie si konečně usrkla. Na její tváři se rozlil obdivný škleb:

„Teda, opravdu dobré. Tohle ty piješ každý den? No to se dost máš. A že mě na takovouhle dobrotu nezveš?“

„Jsi tu teď, ne? A když tě zvu jinam, tak se vykrucuješ.“

„No, to my slušné dívky musíme dělat, jinak bychom byly za coury a přišly bychom do řečí, víš? Ale to víno mi můžeš klidně ještě nalít.“

Po zbytek večera se Jason neodvážil ani naznačit včerejší den. Víc a víc se utvrzoval, že se mu asi něco zdálo. Asi vypil příliš toho vína a pak se mu zdál sen, který vlastně jen zopakoval skutečnost v jiné sekvenci. To bude ono. To bude tím snem. A na chvíli situaci pustil z hlavy. Obzvlášť poté, co se s ním Christie rozloučila u vchodových

dveří poněkud delším polibkem, než je u přátel zvykem. Ani se neohlédl a zadumaně směřoval ulicí ke svému domovu, takže si ani nevšiml, že Christie znovu otevřela dveře a zadumaně ho pozorovala, než zašel za roh. Hlavou se jí honily myšlenky, které do té doby ani nepřipustila. Brala Jasona jako jednoho ze svých kolegů a samozřejmě, že se bavila flirtováním s ním, ale i s dalšími, ale dnes to bylo poněkud jiné a nebyla si úplně jistá, co se vlastně změnilo.

Jason otevřel dveře a okamžitě jej praštil do očí barevný tón ubrusu. Začal si připravovat jídlo a vždy se kradmo otočil, jestli se barva nezměnila. Když si připravil jídlo, zjistil, že vlastně nemá hlad. Mechanicky trochu snědl a chystal se do koupelny, když zacinkal mobil. Přišla SMS.

„Pojedu i do Burgund.“ Podpis ani oslovení nebylo třeba, věděl, od koho je. Mechanicky odpověděl:

„Kdy?“

„Kdykoliv.“

Usnul s úsměvem na tváři a barva ubrusu jej už vůbec netrápila. Vzpomínka na ni jej ale probrala hned ve dvě hodiny po půlnoci. Posadil se na posteli. Cože mu to říkal ten člověk v baru? Že si má všimát drobností? Tohle přece byla ta drobnost. A taky ta hádka s Francoa Crappem. To si nevymyslel, a pivo, co se změnilo ve víno. To už ale nebyly drobnosti, to byla zcela jiná sekvence zážitků. Něco jako film. Viděl jiný film. Problém byl, že ten jiný film byl jeho život. Musí najít toho člověka z baru. Musí stůj co stůj. Do rána už neusnul a hned, jak se rozbřesklo, šel se projít do mlhy a ranního chladu nahoru k Sacre Coure. Nemohl se dočkat večera. Nějak se bude muset zbavit kamarádů a Christie. Ale opatrně. Ta myšlenka, že ji vezme sebou na stateček kousek za Troyes, mu nešla z hlavy.

Posadil se na lavičku a hleděl na probouzející se Paříž, kterou měl hluboko pod nohama.

„Není přece možné, aby ses neprobudil včas,“ Jason otočil hlavou po hlasu. Ke schodům dolů do města se blížila dvojice a hlas patřil zřejmě ženské polovině.

„No já chci vždycky, ale není to tak jednoduchý.“

„Vždyť budík řinčí jak na lesy, já do tebe mlátím a kopu, a ty stejně spíš jak mrtvola. To nejde, přece. Jak budeš vstávat, když nebudu doma? Zas tě vyhodí z práce a my přijdeme o živobytí a možná i život. A tobě je to jedno. Já bych tě nejraději.....“ A hlasy mizely stejně tak, jak se postavy zmenšovaly a zanořovaly do mlžného ranního přítmí na schodech. Převaloval ty myšlenky v hlavě.

Ten hlas nepromlouval jen ke svému partnerovi. Proč zachytil právě a jen tyto střípky jejich rozhovoru? Nemá to nějakou souvislost s událostmi předchozích dní? Vždyť vlastně je taky takový spáček, co nevidí věci, které se dějí v souvislostech, kterým by rozuměl. Měl by se probudit, ale nevěděl jak a ani z čeho. Ale měl pocit, jako kdyby byl oním mužem, co právě prošel. Budík řinčí, někdo do něj kope a on stále ne a ne se probudit. Přeběhl mu znenadání mráz po zádech. A možná, že to byla právě zpráva pro něj. Pokud se neprobudí, může ztratit obživu i život. Otřásl se, to jsou ale hloupé myšlenky z jedné odposlechnuté věty a z jedné rady naprosto neznámého hosta z nějaké putyky. Všimnout si detailů. Pomalým krokem, hlavu plnou podivných myšlenek, začal sestupovat ve stopách té dvojice, která už dávno zmizela někde jak z jeho zorného pole, tak z jeho světa.

Nic zlého netuše vstoupil prosklenými dveřmi do shonu kanceláře. Panoval tam nezvyklý klid. Ale Jason ho nevnímal, byl pohroužen v přemítání o souvislostech okolí a jeho samého. A právě proto si nevšiml blížícího se nebezpečí:

„No tak tady máme tu hvězdu.“ Jason okamžitě vycítil osten v hlase svého šéfa Francoa a probral se z letargie. Než se ale stačil vzpamatovat, šéfova ruka jej táhla nemilosrdně směrem k zasedacíce. Dveře se rozrazily a Jason si i proti oslnivému velkému oknu na konci místnosti všiml několika postav v oblečení, které nebylo právě v kancelářích jejich plátku obvyklé.

„Tak toto je mistr Amis, vážení. Dorazil načas. Jasone, toto je pan Smith, pan Jackson, pan McCormic a madam Fordová. Všichni

z našeho ústředí z New Yorku. Přiletěli dnes ráno schválně kvůli připravovanému číslu. A chtějí tě vidět. Nu, tak tady máte našeho umělce.“ A Francoa postrčil silou Jasona blíž k oknu asi tak, jako se hází myši hladovému hroznýši. První vykročila madam Fordová:

„Takový mladý, netušila jsem, že náš nejlepší karikaturista je skoro ještě dítě, velmi mne těší, pane Jasone, mohu vám říkat Jason, že ano?“ A s úsměvem, pod kterým se mohlo skrývat cokoliv, nabídla Jasonovi ruku. Stiskl ji s drobnou úklonou hlavy. Ale žena uchopila jeho ruku pevným stiskem, za kterým bylo cítit pevné, skoro ocelové jádro a vědomí téměř absolutní moci.

Ta žena nebyla žádná ušmudlaná řadová myška. Byl to hráč na vysoké úrovni a byla hodně nebezpečná. Jasonovi tyto informace proudily do mozku automaticky a intuitivně. Během té chvíle snad vteřinu či dvě, kdy se jejich ruce dotkly, se mu v mozku vytvořil obraz nemilosrdné osoby, která se dlouho nerozmýšlí, zda člověka vyhodí, nebo zda naopak investuje několik milionů dolarů. Ještě jednou sklonil mírně oči, aby paní Fordová, která jej bedlivě pozorovala, nespatriła hnutí, které mu proběhlo obličejem. Takže asi úzké vedení společnosti. Když vyslali takovou sestavu, pomyslel si Jason a nahlas dodal: „Samozřejmě, že mi můžete říkat Jasone, jsem na to zvyklý a navíc firemní pravidla to i doporučují. Tak jsme na to tady zvyklí.“ A usmál se širokým úsměvem.

„Ale to je výborné, říkejte mi Debbie, jsem sice Deborah, ale to je moc dlouhé. Určitě se nám bude dobře spolupracovat, jsem o tom hluboce přesvědčena. Pojd' se na našeho kolouška podívat ty, Jacku.“ A mávla rukou na vysokého prošedivělého muže, kterého Francoa označil jako McCormica. Takže druhý nedůležitější v pořadí je pan McCormic, uvědomil si Jason okamžitě, protože jinak by jej Debbie nevyzvala jako druhého.

To tedy Francoa dost ujel, když je představil přesně v opačném pořadí. A nebo tak byli domluveni. Jason byl už zcela probraný z letargie a sledoval, jak se k němu vysoká postava, která svým pohybem a zvláštní chůzí spíš připomínala jedoucí jeřáb po mírně

zvlněné koleji, blíží s napřaženým zdvihacím ramenem , na jehož konci byly snad omylem i prsty.

Pokusil se svou ruku zdvihnout a tu konstrukci uchopit. Byla podivně jemná, jako kdyby prsty byly tenčí, než vypadaly, ale přesto se rychle obepnuly kolem jeho ruky. Taký žádný podání mrtvé ryby. Ten člověk byl nebezpečný jinak. Jemné předivo bylo jako pavoučí. Stejně jako jeho ruce. Stejně tak spřádal své sítě, a pokud do nich někdo spadl, neměl šanci se dostat ven, dokud nebyl úplně vysát a spořádán k účelům, ke kterým jej tahle osoba určila.

„A mně klidně říkejte Jacku, naše železná Debbie se vlastně ani nezmínila, že mým hlavním úkolem je to, aby všechny naše aktivity byly v zisku a aby nám naši milí akcionáři nesáhli na naše zaslouženě vydělané mzdy.“

„Škoda jen, že akcionáři dostanou jen zbytek po tom, co tobě je vyplacen celý ubohý a směšný žold, vid', Jacku,“ nahlas se zasmála Debbie a její smích působil, jako když se zadře ozubení ve výtahové šachtě.

„Ale to nepopírám Debbie, ale kdybych neměl svou nuznou odměnu, akcionáři by nemuseli mít ani to. Pověštinou opravuji chyby a právě ta rozhodnutí některých z vedení, která by nulové dividendy mohla způsobit nebo nedej bože i ztrátu.“ A otrásl se hnusem, jako kdyby po něm lezl nějaký odporný hmyz:

„A tito pánové jsou Freddie Jackson, náš hlavní ekonom, a Michael Smith z personálního.“ A Jack McCormic máchl rukou směrem k nezřetelným siluetám.

„Snad abychom se posadili, ne? Francoa, už mohou přinést to občerstvení?“ Jasný hlas kontrastoval s obsahem sdělení. Zněl jak šlehnutí biče a nepřipouštěl diskuzi o obsahu. Přeloženo to znamenalo Zaříd' občerstvení. Jason byl ostražitý, ale nedával to na sobě znát, pohodlně se rozvalil do polstrovaného křesílka a zaklonil se v něm. Pořád nechápal, co je příčinou jeho přítomnosti na tak vysoké úrovni jednání. Těchto schůzek se zatím maximálně účastnil Francoa a nikdo z řadových lidí. Než se však stačil zeptat, vzal si

slovo hlavní ekonom pan Jackson:

„Asi jste zvědavý, proč tu sedíte, že? Ani Debbie, ani Jack vám to neřekli, tak vám to řeknu já. Chtěli jsme vidět toho, díky němuž nám stoupl prodej o skoro celé dvě procenta. Což je úctyhodné číslo, skutečně úctyhodné. Vaše karikatury slaví úspěch po celém světě. Tedy tam, kde je použijeme do tiskovin. Škoda, že některé naše přání nejste schopni splnit.“ A s posmutnělým úsměvem se na Jasona hluboce zadíval.

„Prosím, nechápejte to špatně,“ vložila se do hovoru Debbie, „nechceme vás nutit k větším výkonům, ale spíš k efektivnějším výkonům. Prostě k výkonům, kde se vaše schopnosti podstatně víc a rychleji zúročí.“ Vydechl Jack jeřáb, jak si jej Jason v duchu překřtil.

Jason nereagoval a jen všechny pozoroval. Jasně, že jeho efektivnější výkony by přinesly efektivnější zisky i vyšší „nuzné“ mzdy zde přítomným. Tato vazba mu byla okamžitě jasná, ale udivovalo jej, že netrvalo ani tři dny od jeho sporu s Francoa a v New Yourku to vybudilo takovou vlnu nevole, že poslali popravčí četu? Ne, vždyť včera se přece přesvědčil, že se žádný spor nekonal. Tak moment, pokud se nekonal spor, proč jsou tady? Co je opravdový důvod? Jen si tu otázku v duchu položil, hned dostal odpověď:

„Nemyslete si, že jsem tady jen kvůli vašemu blahu a pochvale. To by byla velká chyba si to myslet. Jsme tu na pravidelné inspekční cestě, ale při té příležitosti mám samozřejmě zájem poněkud utřídit i ekonomické a personální otázky, aby společnost fungovala jak naolejovaný hodinový strojek. k tomu jsme samozřejmě vybaveni i příslušnými pravomocemi, že ano, Francoa?“ A Debbie se k Jasonovu šéfovi obrátila snad ještě s větším despektem, než jaký zažíval Jason od Francoa jako šéfa běžně. Konečně se rozhodl přerušit tíživé ticho, kdy ostatní zřejmě očekávali jeho nějakou reakci. Tak řekne ta zbytečná slova, když jsou tak očekávána:

„Ale já opravdu vůbec nevím, jak bych mohl neplnit některá vaše přání? Zatím jsem snad splnil veškerá očekávání? Nebo je něco

konkrétního?“ Jason zahlédl, jak na něj Francoa mává jasným znamením přejíždějícími prsty před krkem, ale nechalo jej to chladným.

„Pár drobností by se našlo, třeba že jste odmítl tu první stránku a doporučil kolegu,..“.

„Ale to přece byl dobrý nápad, Francoa to může potvrdit,...“ skočil do řeči Jackovi, ale ten jej hned zastavil pohybem ruky: „... neskákejte mi do řeči, neříkám, že to nebyl dobrý nápad, nám se to sice zdálo kontroverzní, ale následně nám došlo, že nám můžete být užitečnější i jinak než prostým kreslením vtipných karikatur. Řekneme mu to? Debbie?“

„No, myslela jsem, že napřed probereme strategii, ale když už jsi to nakousl, prostě Jasone, chceme, abyste se na čas přesunul k nám do New Yorku, abyste nasál atmosféru a hlavně naši filosofii. Poučil a ukázal některé vaše myšlenky kolegům za velkou louží, jak vy tady rádi říkáte, a třeba se sem pak vrátil jako nový šéf, vidíte Francoa?“ A Debbie se usmála s ďábelským výrazem na Jasonova šefa.

„Ale takhle jsem to tedy nečekal,“ vydechl Jason neschopen slova. Čekal velký výprask, ale takhle velký ne.

„Myslíte jako váš odjezd nebo možné budoucí křeslo šefa pařížské pobočky?“ Jack se usmíval, ale nebyl to úsměv nevinný, Jason za ním cítil skrytý význam. Nevadilo by mu se na nějakou dobu podívat do New Yorku, i když nesnášel změny, přesto být chvíli pryč z Paříže nemusí být špatná zkušenost. Co jej ale na věci oprávněně zaráželo, že velcí šéfové zcela odepsali Francoa. A to mu přišlo divné:

„Francoa byl skvělý šéf, to já mám nahradit tak zkušeného novináře? Vždyť ani nepíši články a nemám o zbytku novin ani ponětí,“

„To je právě to, co byste se naučil u nás. Francoa to tady zvládne, když má teď náhradu za vás, a pokud jde o jeho budoucnost, nemějte obavy. Pan Francoa Creppe má jisté větší poslání. Nějak jsme se ještě nezmínili, že naše portfolio v tiskovinách ve Francii

se poněkud rozšířilo a pan Creppe by měl naše zájmy hájit v dalším deníku. Že, Francoa?“ Debbie zvučný hlas se v posledním slově o poznání změnil. Jako kdyby chtěl lehkou výtkou prásknout Francoa po zádech, že ještě nedorazilo občerstvení. V tu chvíli se ozvalo decentní zaklepání a Francoa se vrhl ke dveřím jako lev. Vjel vozík s kávou a lehkým občerstvením. Nalévání kávy, chroupání keksů a ochutnávání dalších drobných laskomin bylo kouzlem, které zcela uzavřelo uplynulý svět a ponechalo jej někde v dávno uzavřené minulosti. I témata hovorů se stočila někam úplně jinam. Jason si čas od času vzpomněl, kolik cest bude muset vykonat, než bude moci odjet, a co všechno zařídit, ale uvědomoval si, že Američané svoje rozhodnutí příliš dlouho neodkládají. Přestože mu nesdělili přesný termín, bylo mu jasné, že na veškeré zařizování má v nejlepším případě pár týdnů a pak jej čeká nový svět. Na jak dlouho nevěděl.

